

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 20.7.2010
KOM(2010) 392 lopullinen

2010/0215 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI .../.../EU

tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä

{SEK(2010) 907}

{SEK(2010) 908}

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

1. Tässä ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi pyritään määrittämään tiedonsaantioikeutta koskevat vähimmäisvaatimukset, joita olisi sovellettava rikosoikeudellisissa menettelyissä koko Euroopan unionin alueella. Ehdotus on toinen neuvostossa 30. marraskuuta 2009 hyväksytyssä menettelyllisiä oikeuksia koskevassa etenemissuunnitelmassa vahvistetuista toimenpiteistä. Kyseisessä etenemissuunnitelmassa annetaan komissiolle ohjeet antaa ehdotuksia vaihe vaiheelta. Tätä lähestymistapaa pidetään nyt hyvänä keinona parantaa keskinäistä luottamusta. Tätä ehdotusta olisi siten pidettävä osana lähivuosina esitettävää kattavaa lainsäädäntöpakettia, jonka tarkoituksena on vahvistaa rikosoikeudellisissa menettelyissä Euroopan unionin alueella noudatettavia oikeuksia koskevat vähimmäisvaatimukset.
2. Ehdotuksella pyritään parantamaan epäiltyjen oikeuksia. Oikeuksia koskevat yhteiset vähimmäisvaatimukset helpottavat vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista ja parantavat EU:n jäsenvaltioiden välistä oikeudellista yhteistyötä.
3. Ensimmäinen vaihe on oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin 8. lokakuuta 2010 annettu direktiivi.
4. Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 82 artiklan 2 kohta. Kyseisessä artiklassa määrätään, että ”*Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla direktiiveillä säätää vähimmäissäännöistä sikäli kuin se on tarpeen tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen sekä poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön helpottamiseksi rajatylittävissä rikosasioissa. Näissä vähimmäissäännöissä otetaan huomioon jäsenvaltioiden oikeusperinteiden ja -järjestelmien erot.*

Vähimmäissäännöt koskevat seuraavia asioita:

a) todisteiden vastavuoroinen hyväksyttävyys jäsenvaltioissa;

b) yksilön oikeudet rikosasioiden käsittelyssä;

c) rikosten uhrien oikeudet;

d) [...]”

Jotta vastavuoroinen tunnustaminen toimisi hyvin, keskinäinen luottamus on välttämätöntä. Tietynasteinen vastaavuus on tarpeen keskinäisen luottamuksen ja siten yhteistyön parantamiseksi.

5. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa määrätään oikeudesta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Sen 48 artiklassa taataan puolustuksen oikeudet, ja artiklalla on sama tarkoitus ja soveltamisala kuin Euroopan

ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdassa¹ taatuilla oikeuksilla Euroopan ihmisoikeussopimuksen osalta oikeus saada tietoa oikeuksista voidaan johtaa ihmisoikeussopimuksen 6 artiklaa koskevasta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä, jonka mukaan viranomaisten olisi aktiivisesti varmistettava, että syytetyt saavat tietoa oikeuksistaan. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdan a alakohtaan perustuva oikeus saada tietoa syytteestä on oleellisen tärkeä oikeus syytetyille, sillä hänen on saatava tietää häntä vastaan nostetut syytteet voidakseen valmistella puolustustaan. Kansalaisyhteiskunnallisia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (ICCPR-sopimus)² 9 artiklan 2 kohdassa ja 14 artiklan 3 kohdassa on hyvin samanlaisia määräyksiä.

6. Komissio on laatinut ehdotuksen tueksi vaikutusten arvioinnin. Vaikutusten arviointia koskeva raportti on saatavana internet-osoitteessa http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2010_en.htm.

2. TAUSTA

7. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 6 artiklan 3 kohdassa määrätään, että Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä taatut perusoikeudet muodostavat unionin lainsäädännön yleisperiaatteet. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa määrätään, että unioni tunnustaa 7 päivänä joulukuuta 2000 hyväksytyssä ja Strasbourgissa 12 päivänä joulukuuta 2007 mukautetussa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistetut oikeudet, vapaudet ja periaatteet. Perusoikeuskirjalla on sama oikeudellinen asema kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyllä sopimuksella ja Euroopan unionista tehdyllä sopimuksella. Perusoikeuskirjaa sovelletaan EU:n toimielimiin ja jäsenvaltioihin niiden pannaessa täytäntöön unionin lainsäädäntöä esimerkiksi Euroopan unionissa toteutettavan rikosoikeudellisen yhteistyön alalla.
8. Tampereella kokoontuneen Eurooppa-neuvoston³ puheenjohtajan päätelmien mukaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen pitäisi olla unionin oikeudellisen yhteistyön peruskivi. Toisaalta päätelmien mukaan vastavuoroisen tunnustamisen ”ja tätä varten vaadittava lainsäädännön lähentäminen parantaisivat yksilön oikeuksien oikeudellista suojaa”⁴.
9. Komissio antoi 26. heinäkuuta 2000 neuvostolle ja Euroopan parlamentille osoitetun tiedonannon rikosasioita koskevien lopullisten päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta⁵. Tiedonannon mukaan ”on varmistettava, että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpano ei huononna rikoksesta epäiltyjen kohtelua ja puolustuksen oikeuksia, vaan että suojatoimia jopa parannetaan sen tuloksena”.

¹ Perusoikeuskirjan 48 artiklaa koskeva selitys.

² 999 U.N.T.S. 171. ICCPR on kansainvälinen kansalaisyhteiskunnallisia ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus, jonka Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous avasi allekirjoittamista varten 16. joulukuuta 1966 antamallaan päätöslauselmalla. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet yleissopimuksen, ja se on siten niitä kaikkia sitova kansainvälinen säädös.

³ 15. ja 16. lokakuuta 1999.

⁴ Päätelmien 33 kohta.

⁵ KOM(2000) 495, 29.7.2000.

10. Tämä tavoite vahvistettiin neuvoston ja komission hyväksymässä toimenpideohjelmassa rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemiseksi⁶. Toimenpideohjelmassa todetaan, että vastavuoroisen tunnustamisen laajuus riippuu olennaisesti tietyistä toiminnan tehokkuutta säätelevistä parametreista.
11. Tällaisia parametreja ovat epäiltyjen oikeuksien turvaamisjärjestelyt (3. parametri) ja sellaisten yhteisten vähimmäisvaatimusten määrittely, jotka ovat välttämättömiä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisen helpottamiseksi (4. parametri). Tässä direktiiviehdotuksessa pyritään edistämään toimenpideohjelmassa asetettua tavoitetta parantaa yksilön oikeuksien suojaa.
12. Komissio esitti vuonna 2004 kattavan säädösehdotuksen⁷ tärkeimmistä syytettyjen oikeuksista rikosoikeudellisissa menettelyissä. Neuvosto ei kuitenkaan hyväksynyt tätä ehdotusta.
13. Oikeusasiainneuvosto hyväksyi 30. marraskuuta 2009 etenemissuunnitelman epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisten oikeuksien vahvistamiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä⁸. Kyseisessä etenemissuunnitelmassa esitettiin hyväksyttäväksi vaihe vaiheelta viisi toimenpidettä tärkeimpien prosessuaalisten oikeuksien vahvistamiseksi ja kehoitettiin komissiota tekemään asiaa koskevia ehdotuksia. Neuvosto myönsi, että Euroopan unionin tasolla ei tähän mennessä ollut tehty tarpeeksi yksilöiden perusoikeuksien takaamiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä. EU:n lainsäädännön täydet edut kyseisellä alalla konkretisoituvat vasta sitten, kun kaikki toimenpiteet on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. Etenemissuunnitelman toinen toimenpide koskee oikeutta tiedonsaantiin.
14. Tukholman ohjelmassa, jonka 10. ja 11. joulukuuta 2009 kokoontunut Eurooppa-neuvosto⁹ hyväksyi, vahvistettiin uudelleen yksilön oikeuksien merkitys rikosoikeudellisissa menettelyissä. Yksilön oikeudet ovat unionin perusarvo ja olennainen tekijä jäsenvaltioiden keskinäisessä luottamuksessa ja suuren yleisön luottamuksessa EU:hun. Yksilöiden perusoikeuksien suojelulla poistetaan myös esteitä vapaan liikkuvuuden tieltä. Tukholman ohjelmassa etenemissuunnitelmaa pidetään keskeisenä osana monivuotista ohjelmaa ja kehoitetaan komissiota esittämään soveltuvia ehdotuksia sen nopeaksi täytäntöönpanemiseksi.

3. PERUSOIKEUSKIRJASSA JA EUROOPAN IHMISOIKEUSSOPIMUKSESSA MÄÄRÄTTY TIEDONSAANTIOIKEUS

15. Perusoikeuskirjan 6 artiklassa – Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen – todetaan seuraavaa:

”Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.”

Perusoikeuskirjan 47 artiklassa – Oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen – todetaan seuraavaa:

⁶ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

⁷ KOM(2004) 328, 28.4.2004.

⁸ EUVL C 295, 4.12.2009, s. 1.

⁹ Eurooppa-neuvoston päätelmät, 10. ja 11. joulukuuta 2009.

”Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa, joka on etukäteen laillisesti perustettu. Jokaisella on oltava mahdollisuus saada neuvoja ja antaa toisen henkilön puolustaa ja edustaa itseään.

(...).”

Perusoikeuskirjan 48 artiklassa – Syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen – todetaan seuraavaa:

”2. Jokaiselle syytetylle taataan oikeus puolustukseen.”

Soveltamisalansa puitteissa perusoikeuskirjassa taataan vastaavat oikeudet kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklassa – Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen – todetaan seuraavaa:

”(2) Vapaudenriiston kohteeksi joutuneelle on viipymättä ilmoitettava hänen ymmärtämällään kielellä vapaudenriiston perusteet ja häneen mahdollisesti kohdistetut syytteet.

(...).”

Sopimuksen 6 artiklassa – Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin – todetaan seuraavaa:

”(3) Jokaisella rikoksesta syytetyllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

a) oikeus saada viipymättä yksityiskohtainen tieto häneen kohdistettujen syytteiden sisällöstä ja perusteista hänen ymmärtämällään kielellä;

b) oikeus saada riittävästi aikaa ja edellytykset valmistella puolustustaan

[...].”

16. Eräät äskettäin toteutetut tutkimukset¹⁰ osoittavat, että se, miten epäilty saavat tietoja oikeuksistaan, vaihtelee suuresti ja että suurimmassa osassa tapauksista tiedot oikeuksista annetaan ainoastaan suullisesti, mikä vähentää tiedon tehokkuutta ja vaikeuttaa tiedonsaannin seuranta. Tiedonsaantioikeutta ei mainita erikseen Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Oikeuskäytännössä edellytetään kuitenkin viranomaisilta positiivisia toimia ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan tehokkaan noudattamisen varmistamiseksi. Esimerkiksi asioissa *Padalov*¹¹ ja *Talat Tunc*¹² antamissaan tuomioissa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin toteaa, että viranomaisten olisi aktiivisesti tiedotettava epäillylle oikeudesta maksuttomaan oikeusapuun. Asiassa *Panovits*¹³ Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi, että viranomaisilla on

¹⁰ T Spronken, G Vermeulen et al, *EU Procedural Rights in Criminal Proceedings*, Antwerpen 2009; E Cape, Z Namoradze et al, *Effective Criminal Defence in Europe*, Antwerpen 2010.

¹¹ Asiassa *Padalov v. Bulgaria* 10.8.2006 annettu tuomio, hakemus nro 54784/00.

¹² Asiassa *Talat Tunc v. Turkki* 27.3.2007 annettu tuomio, hakemus nro 32432/96.

¹³ Asiassa *Panovits v. Kypros* 11.12.2008 annettu tuomio, hakemus nro 4268/04, 72 ja 73 kohdat.

velvollisuus antaa epäilylle tietoja oikeudesta oikeudelliseen neuvontaan ja maksuttomaan oikeusapuun, jos sen edellytykset täyttyvät. Ei riitä, että kyseiset tiedot annetaan kirjallisesti esimerkiksi oikeuksia koskevalla ilmoituksella, kuten viranomaiset tekivät asiassa *Panovits*. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin korostaa, että viranomaisten on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että epäilty on täysin tietoinen oikeuksistaan.

17. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 2 kohdassa ja 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrätään oikeusviranomaisten velvollisuudesta antaa epäilylle tieto häneen kohdistettujen syytteiden sisällöstä ja perusteista, jotta epäilty voi ymmärtää syytteet ja valmistella puolustustaan¹⁴ tai kiistää pidätyksensä lainmukaisuuden¹⁵. Vaikka molemmissa artikloissa edellytetään tarkkoja tietoja, tiedot rajoittuvat pidätyksen syihin, syytteen sisältöön ja perusteisiin sekä oikeusperustaan. Syytetylle annettavien tietojen määrä riippuu asian sisällöstä ja vaikeusasteesta, sillä 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa määrätään, että henkilölle on annettava riittävästi aikaa ja edellytykset valmistella puolustustaan; tämä vaihtelee eri asioissa¹⁶. Sen vuoksi viranomaisilta voidaan edellyttää lisätoimia sen varmistamiseksi, että epäilty on todellakin ymmärtänyt tiedot¹⁷. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö osoittaa, että useimmat ongelmat määräysten noudattamisessa liittyvät positiivisiin toimenpiteisiin, joilla on tarkoitus varmistaa oikeudenmukainen oikeudenkäynti. Ei riitä, että tiedot annetaan epäilylle sitten, kun hän pyytää niitä. Syyttäväviranomaisen velvollisuus on antaa epäilylle tietoja syytteen sisällöstä ja perusteista eikä sitä voida tehdä passiivisesti ilman, että käytettävissä olevat tiedot annetaan puolustuksen käyttöön¹⁸. Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ei määrätä tietojen antotavasta. Vaikka ihmisoikeustuomioistuin päätti asiassa *Kamasinski*¹⁹, että epäilylle olisi periaatteessa annettava kirjallinen käänös syytteestä, jos hän ei ymmärrä kieltä, tuomioistuin hyväksyi suulliset selitykset riittäviksi 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan noudattamiseksi.
18. Prosessuaalisia oikeuksia koskevassa etenemissuunnitelmassa annetun toimeksiannon mukaisesti tässä direktiivissä säädetään EU-tason vähimmäisvaatimuksista, jotka koskevat epäiltyjen ja syytettyjen tiedonsaantia prosessuaalisista oikeuksistaan ja heitä vastaan nostetusta syytteestä. Sillä edistetään siten perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 6, 47 ja 48 artiklan soveltamista Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 ja 6 artiklan perusteella, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin niitä tulkitsee.

4. YKSITTÄISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla – Tavoite

¹⁴ Asiassa *Mattoccia v. Italia* 25.7.2000 annettu tuomio, hakemus nro 23969/94, 60 kohta.

¹⁵ Asiassa *Fox, Campbell ja Hartley* 30.8.1990 annettu tuomio, hakemus nro A 182, 40 kohta.

¹⁶ Asiassa *Pélissier ja Sassi v. Ranska* 25.3.1999 annettu tuomio, hakemus nro 25444/94, 54 kohta; Asiassa *Mattoccia v. Italia* 25.7.2000 annettu tuomio, hakemus nro 23969/94, 60 ja 71 kohta.

¹⁷ Asiassa *Brozicek v. Italia* 19.12.1989 annettu tuomio, hakemus nro 10964/84, 41 kohta; asiassa *Mattoccia v. Italia* 25.7.2000 annettu tuomio, hakemus nro 23969/94, 65 kohta; asiassa *Vaudelle v. Ranska* 30.1.2000 annettu tuomio, hakemus nro 35683/97, 59 kohta.

¹⁸ Asiassa *Mattoccia v. Italia* 25.7.2000 annettu tuomio, hakemus nro 23969/94, 65 kohta.

¹⁹ Asiassa *Kamasinski v. Itävalta* 19.12.1989 annettu tuomio, hakemus nro 9783/82, 79 kohta.

19. Tässä artiklassa säädetään, että direktiivin tavoitteena on vahvistaa säännöt, jotka koskevat epäiltyjen ja syytettyjen oikeutta saada tietoja oikeuksistaan ja heitä vastaan rikosoikeudellisissa menettelyissä nostetusta syytteestä.

2 artikla – Soveltamisala

20. Direktiiviä sovelletaan siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet henkilölle joko virallisella ilmoituksella tai muulla tavoin tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka kun menettelyt on saatettu päätökseen (mukaan luettuna muutoksenhaku). Sitä ei kuitenkaan sovelleta menettelyissä, jotka hallintoviranomaiset toteuttavat joko kansallisen tai EU:n kilpailulainsäädännön rikkomisen yhteydessä, paitsi jos asia annetaan rikosoikeustuomioistuimen käsittelyyn.
21. Eurooppalaista pidätysmääräystä²⁰ koskevat menettelyt on nimenomaisesti katettu tässä artiklassa. Tässä suhteessa direktiivissä sovelletaan perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 ja 6 artiklassa vahvistettuja menettelyllisiä takeita eurooppalaisen pidätysmääräyksen mukaiseen luovutusmenettelyyn.

3 artikla – Oikeus saada tietoa oikeuksista

22. Tässä artiklassa säädetään siitä yleisestä periaatteesta, että kaikille rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille olisi annettava tietoja asiaan kuuluvista prosessuaalisista oikeuksista menettelyjen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tiedot olisi annettava selkeällä ja helposti ymmärrettävällä kielellä joko suullisesti tai kirjallisesti.
23. Tämän artiklan 2 kohdassa säädetään kyseisistä vähimmäisoikeuksista ja jäsenvaltioiden velvoitteista, jotka perustuvat perusoikeuskirjaan, Euroopan ihmisoikeussopimukseen, ICCPR-sopimukseen ja sovellettavaan EU:n lainsäädäntöön. Kyseiset velvoitteet ovat oleellisen tärkeitä rikosoikeudellisten menettelyjen oikeudenmukaisuuden takaamiseksi alusta lähtien.

4 artikla – Oikeus saada kirjallista tietoa oikeuksista pidätyksen yhteydessä

24. Tässä artiklassa vahvistetaan jäsenvaltioiden yleinen velvollisuus antaa epäillyille tai syytetyille tietoja heidän prosessuaalisista oikeuksistaan silloin, kun jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset riistävät heiltä vapauden rikosepäilyn vuoksi rikosoikeudellisten menettelyjen yhteydessä (esim. poliisi pidättää heidät ja tuomari määrää heidät tutkintavankeuteen). Jäsenvaltiot velvoitetaan ilmoittamaan kyseisille henkilöille heidän oikeuksistaan *kirjallisesti*. Kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen eurooppalainen komitea (CPT) on jatkuvasti korostanut kertomuksissaan, että sen kokemuksen mukaan vapaudenmenetystä välittömästi seuraava ajanjakso on se, jolloin pidätetyn katsotaan olevan heikoimmassa asemassa ja vaarassa joutua pelottelun tai fyysisen pahoinpitelyn uhriksi. CPT:n mukaan on olennaisen tärkeää, että epäillylle tai syytetylle annetaan tietoja hänen oikeuksistaan välittömästi pidätyksen jälkeen

²⁰ Neuvoston puitepäätös, tehty 13.6.2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä (2002/584/YOS).

kaikkein tehokkaimmalla tavalla eli käyttämällä lomaketta, jossa oikeudet selitetään selkeästi²¹ (oikeuksia koskeva ilmoitus). Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen viimeaikaisen oikeuskäytännön perusteella²² jäsenvaltioiden toimivaltaisilta viranomaisilta edellytetään sen varmistamista, että pidätetty ymmärtää hyvin oikeuksia koskevassa ilmoituksessa olevat tiedot. Pidätetyn on saatava pitää oikeuksia koskeva ilmoitus hallussaan koko pidätyksen ajan.

25. Oikeuksia koskeva ilmoitus olisi laadittava rikosoikeudellisista menettelyistä tietämättömälle maallikolle helposti ymmärrettävällä kielellä ja sen pitäisi sisältää 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut tiedot. Jäsenvaltioiden auttamiseksi oikeuksia koskevan ilmoituksen laatimisessa ja kirjallisen tiedon johdonmukaisuuden edistämiseksi kaikkialla EU:ssa direktiivin liitteessä I on oikeuksia koskevan ilmoituksen malli, jota jäsenvaltiot voivat käyttää. Malli on suuntaa antava ja sitä voidaan muuttaa direktiivin 12 artiklan mukaisesti Euroopan komissiolle esitettävän, direktiivin täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen perusteella ja myös sitten kun kaikki etenemissuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat tulleet voimaan. Mallin sisältö ei vaikuta jäsenvaltioissa tällä hetkellä sovellettaviin oikeuksiin.
26. Oikeuksia koskeva ilmoitus on annettava epäillylle tai syytetylle kielellä, jota hän ymmärtää. Poliisiviranomaisilla oletetaan olevan kaikkien yleisesti puhuttujen kielten kieliversiot sähköisessä muodossa, jotka voidaan tarvittaessa tulostaa. Jos jotakin kieliversiota ei ole saatavissa, epäillylle tai syytetylle olisi annettava tietoja hänen oikeuksistaan suullisesti kielellä, jota he ymmärtävät, ja oikeuksia koskeva ilmoitus olisi annettava heille viipymättä (eli heti, kun se on saatavilla kääntämisen jälkeen). Jäsenvaltioilla on oltava keinot tietojen antamiseksi näkövammaisille, sokeille tai lukutaidottomille henkilöille.

5 artikla – Oikeus saada kirjallisesti tietoja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevien menettelyjen mukaisista oikeuksista

27. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevaan henkilöön sovelletaan eri oikeuksia (esim. oikeutta kuulemiseen). Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kyseisten menettelyjen kohteena oleville henkilöille annetaan erityisesti heille tarkoitettu versio oikeuksia koskevasta ilmoituksesta. Tämän direktiivin liitteessä II on oikeuksia koskevan ilmoituksen malli, jota jäsenvaltiot voivat käyttää. Malli on suuntaa antava ja sitä voidaan muuttaa direktiivin 12 artiklan mukaisesti Euroopan komissiolle esitettävän, direktiivin täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen perusteella ja myös sitten kun kaikki etenemissuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat tulleet voimaan. Mallin sisältö ei vaikuta jäsenvaltioissa tällä hetkellä sovellettaviin oikeuksiin.

6 artikla – Oikeus saada tietoa syytteestä

28. Kun henkilö on saanut syytteen rikoksesta, hänelle olisi annettava riittävästi ja viipymättä yksityiskohtaisia tietoja kielellä, jota hän ymmärtää, jotta hän voisi valmistella puolustustaan ja riitauttaa tarvittaessa ennen oikeudenkäyntiä tehdyt päätökset. Tätä edellytetään perusoikeuskirjassa ja Euroopan

²¹ CPT, The CPT standards – "Substantive" sections of the CPT's General Reports, CPT/Inf/E (2002) 1 – Rev. 2009, s. 11 ja 12.

²² Asiassa *Panovits v. Kypros* 11.12.2008 annettu tuomio, hakemus nro 4268/04, 67 kohta.

ihmisoikeussopimuksessa. Tässä artikkelissa säädetään tarkasti, mitkä vähimmäistiedot on annettava.

7 artikla – Oikeus tutustua asiakirja-aineistoon

29. Tehokkain tapa antaa epäillylle tai syytetylle yksityiskohtaisia tietoja syytteestä, jotta hän voi valmistella riittävän hyvin puolustustaan, on antaa hänelle tai hänen asianajajalleen mahdollisuus tutustua asiakirja-aineistoon. Viimeaikaiset tutkimukset²³ ovat osoittaneet, että valtaosa jäsenvaltioista antaa jo mahdollisuuden tutustua asiakirja-aineistoon jossain rikosoikeudellisten menettelyjen vaiheessa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien on todennut tuomioissaan johdonmukaisesti, että rikosoikeudellisten menettelyjen vaiheesta riippuen Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 4 kohdassa ja 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa sekä syyttäjän ja puolustuksen välisen tasavertaisuusperiaatteen mukaisesti edellytetään, että jäsenvaltiot antavat puolustukselle kaikki todisteet syytetyn puolesta tai häntä vastaan²⁴ ja antavat syytetyn asianajajalle mahdollisuuden tutustua asiakirja-aineistossa oleviin relevantteihin asiakirjoihin²⁵.
30. Artiklan 1 kohdassa säädetään, että silloin, kun epäilty tai syytetty pidätetään rikosoikeudellisten menettelyjen yhteydessä, hänelle olisi annettava mahdollisuus tutustua niihin asiakirja-aineistossa oleviin asiakirjoihin, jotka ovat merkityksellisiä toimivaltaisen oikeusviranomaisen päättäessä pidätyksen lainmukaisuudesta. Kyseinen rajoitettu mahdollisuus tutustua asiakirja-aineistoon takaa ennen oikeudenkäyntiä toteutettavien menettelyjen oikeudenmukaisuuden pidätyksen lainmukaisuuden osalta. Kun jäsenvaltiot harkitsevat, mihin asiakirjoihin ja tietoihin tutustumisen ne hyväksyvät, niiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että varmistetaan kartelleja koskevissa rikosoikeudellisissa tutkimuksissa käytettävien sakoista vapauttamista tai sakkojen lieventämistä koskevien ohjelmien tehokkuus.
31. Artiklan 2 kohdassa jäsenvaltioiden edellytetään antavan *kaikille* syytetyille, riippumatta siitä onko heidät pidätetty vai ei, mahdollisuuden tutustua asiakirja-aineistoon sitten kun rikostutkinta on päättynyt. Toimivaltainen oikeusviranomainen voi evätä mahdollisuuden tutustua tiettyihin asiakirja-aineiston asiakirjoihin, jos niihin tutustuminen voisi vaarantaa vakavasti toisen henkilön hengen tai sen jäsenvaltion sisäisen turvallisuuden, jossa menettelyt toteutetaan. Asiakirja-aineistoon tutustumista voidaan rajoittaa vain poikkeustapauksissa.
32. Tutustumista asiakirja-aineistoon ei pitäisi rajata yhteen kertaan. Jos syytetty tai hänen asianajajansa pitävät sitä tarpeellisena, heille olisi annettava mahdollisuus tutustua aineistoon pidempään. Jos aineisto on erityisen laaja tai jos se on oikeuden etujen mukaista, syytetylle olisi annettava luettelo aineistoon sisältyvistä asiakirjoista, jotta hän voi päättää, mihin asiakirjoihin hän haluaa tutustua.

²³ T Spronken, G Vermeulen et al, *EU Procedural Rights in Criminal Proceedings*, Antwerpen 2009; E Cape, Z Namoradze et al, *Effective Criminal Defence in Europe*, Antwerpen 2010.

²⁴ Asiassa *Edwards v. Yhdistynyt kuningaskunta* 16.12.1992 annettu tuomio, hakemus nro 13071/87, 36 kohta.

²⁵ Asiassa *Garcia Alva v. Saksa* 13.2.2001 annettu tuomio, hakemus nro 23541/94, 47–55 kohta; asiassa *Schöps v. Saksa* 13.2.2001 annettu tuomio, hakemus nro 251164/94, 41–42 kohta; asiassa *Mooren v. Saksa* 9.7.2009 annettu tuomio, hakemus nro 11364/03, 121–124 kohta.

8 artikla – Varmennus ja oikeussuojakeinot

33. Sen varmistamiseksi, että epäilty tai syytetty saa kaikki tiedot, joihin hän on oikeutettu, jäsenvaltioiden olisi laadittava menettely, jolla varmistetaan, että henkilö on saanut tiedot. Henkilö voi esimerkiksi allekirjoittaa lomakkeen, jolla hän vahvistaa saaneensa tiedot, tai tutkintapöytäkirjaan voidaan tehdä asiasta maininta.

9 artikla – Koulutus

34. Tässä artiklassa varmistetaan, että jäsenvaltioiden poliisi, syyttäjät ja tuomarit saavat asianmukaista koulutusta direktiivin 3–8 artiklan mukaisesti velvollisuuksien suorittamiseksi. On erityisen tärkeää, että kyseisillä virkamiehillä on vaadittavat yksityiskohtaiset tiedot epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisista oikeuksista, jotta he voivat antaa relevantteja ja käytännössä hyödyllisiä tietoja kyseisistä oikeuksista.

10 artikla – Taannehtivuuskielto

35. Tämän artiklan tarkoituksena on varmistaa, että yhteisten vähimmäisvaatimusten asettaminen tämän direktiivin mukaisesti ei heikennä tietyissä jäsenvaltioissa sovellettavien vaatimusten tasoa ja että Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määrätyt vaatimukset pysyvät voimassa. Jäsenvaltioille jää täysi vapaus säätää tässä direktiivissä sovittuja tiukemmista säännöistä.

11 artikla – Päätöksen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

36. Tässä artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot panevat direktiivin täytäntöön viimeistäänkuuta 20... ja toimittavat komissiolle viimeistään tuona päivänä säännökset, joilla direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

12 artikla – Kertomus

37. 36 kuukauden kuluttua tämän direktiivin julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* komission on esitettävä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus, jossa se arvioi, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet direktiivin noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet, ja esittää tarvittaessa uusia lainsäädäntöehdotuksia.

13 artikla – Voimaantulo

38. Tässä artiklassa säädetään, että direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Liite I

39. Tässä liitteessä on suuntaa antava malli oikeuksia koskevasta ilmoituksesta, joka annetaan epäillylle tai syytetylle pidätyksen yhteydessä 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Oikeuksia koskevan ilmoituksen mallissa selitetään helposti ymmärrettävällä kielellä välittömästi sovellettavat, direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa luetellut vähimmäisoikeudet. Jäsenvaltioiden ei ole pakko käyttää mallia, mutta sitä käyttävien jäsenvaltioiden katsotaan panneen täytäntöön direktiivin 4 artiklan. Mallia voidaan muuttaa direktiivin 12 artiklan mukaisesti Euroopan komissiolle esitettävän, direktiivin täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen perusteella ja myös sitten kun

kaikki etenemissuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat tulleet voimaan. Mallin sisältö ei vaikuta jäsenvaltioissa tällä hetkellä sovellettaviin oikeuksiin.

Liite II

40. Tässä liitteessä on suuntaa antava malli oikeuksia koskevasta ilmoituksesta, joka annetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla pidätetylle henkilölle 5 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden ei ole pakko käyttää mallia, mutta sitä käyttävien jäsenvaltioiden katsotaan panneen täytäntöön direktiivin 5 artiklan. Mallia voidaan muuttaa direktiivin 12 artiklan mukaisesti Euroopan komissiolle esitettävän, direktiivin täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen perusteella ja myös sitten kun kaikki etenemissuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat tulleet voimaan. Mallin sisältö ei vaikuta jäsenvaltioissa tällä hetkellä sovellettaviin oikeuksiin.

5. TOISSIJAISUUSPERIAATE

41. Jäsenvaltiot eivät yksinään voi saavuttaa ehdotuksen tavoitetta riittävässä määrin, koska oikeuksista ilmoittamisen tapa ja ajankohta vaihtelevat edelleen huomattavasti EU:n jäsenvaltiosta toiseen. Koska ehdotuksen tavoitteena on edistää keskinäistä luottamusta, vain EU:n toimesta voidaan vahvistaa johdonmukaiset yhteiset vähimmäisvaatimukset, joita noudatetaan kaikkialla Euroopan unionissa. Ehdotuksessa lähennetään jäsenvaltioiden aineellisia sääntöjä ja menettelysääntöjä rikoksesta epäillyille tai syytetyille annettavien oikeuksia ja syytettä koskevien tietojen osalta, keskinäisen luottamuksen lisäämiseksi. Näin ollen ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen. Komission ehdottama ratkaisu poikkeaa hieman vaikutusten arvioinnissa kuvatusta parhaasta vaihtoehdosta, mutta sen vaikutukset ovat samanlaiset. EU:n toiminnasta aiheutuvat kustannukset on arvioitu yhtä suuriksi kuin alun perin parhaaksi katsotussa vaihtoehdossa, koska jäsenvaltioille aiheutuu lisäkustannuksia vain jos ne päättävät käyttää harkintavaltaansa sen sijaan, että ottaisivat käyttöön ehdotuksessa esitetyn oikeuksia koskevan ilmoituksen mallin.

6. SUHTEELLISUUSPERIAATE

42. Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Euroopan tasolla.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI .../.../EU

tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun ehdotus on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyhteistyötä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 artiklassa sekä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (ICCPR-sopimus) 14 artiklassa määrätään oikeudesta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Perusoikeuskirjan 48 artiklassa taataan, että oikeutta puolustukseen kunnioitetaan.
- (2) Perusoikeuskirjan 6 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklassa määrätään oikeuksista vapauteen ja turvallisuuteen. Näiden oikeuksien rajoitukset eivät voi olla suuremmat kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklassa sallitut ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaiset rajoitukset.
- (3) Euroopan unioni on asettanut tavoitteeksi vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen ylläpitämisen ja kehittämisen. Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien ja erityisesti niiden 33 kohdan mukaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen pitäisi olla unionin oikeudellisen yhteistyön peruskivi sekä yksityisoikeudellisissa että rikosasioissa, koska oikeuden päätösten ja tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen tehostaminen sekä tarvittava lainsäädännön lähentäminen helpottaisivat viranomaisten välistä yhteistyötä ja yksilön oikeuksien suojaa.

¹ EUVL C [...], [...], s. [...].

² EUVL C [...], [...], s. [...].

- (4) Neuvosto hyväksyi 29 päivänä marraskuuta 2000 Tampereen päätelmien mukaisesti toimenpideohjelman, jolla toteutetaan rikosasioissa annettujen päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate³. Toimenpideohjelman johdannossa todetaan, että vastavuoroisen tunnustamisen avulla ”on voitava lisätä sekä jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä että yksilön oikeuksien suojaa”.
- (5) Rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroinen tunnustaminen edellyttää jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta toistensa rikosoikeudellisiin järjestelmiin. Vastavuoroisen tunnustamisen laajuus riippuu läheisesti useista näkökohdista, joihin kuuluvat epäiltyjen oikeuksien turvaamisjärjestelyt ja sellaisten yhteisten vähimmäisvaatimusten määrittely, jotka ovat välttämättömiä, jotta voidaan helpottaa vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista.
- (6) Vastavuoroinen tunnustaminen voi toteutua tehokkaasti ainoastaan luottamuksen ilmapiirin vallitessa, kun sekä oikeusviranomaiset että muut rikosprosessiin osallistuvat toimijat mieltävät muiden jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten päätökset samanarvoisiksi kuin omassa jäsenvaltiossa annetut päätökset. Kyseessä ei ole pelkästään luottamus toisen osapuolen sääntöihin, vaan myös siihen, että näitä sääntöjä sovelletaan oikein.
- (7) Vaikka kaikki jäsenvaltiot ovat Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja ICCPR-sopimuksen sopimuspuolia, kokemus on osoittanut, että tämä ei itsessään aina tarjoa riittävää luottamusta muiden jäsenvaltioiden rikosoikeudellisiin järjestelmiin.
- (8) Keskinäisen luottamuksen vahvistaminen edellyttää yksityiskohtaisia sääntöjä perusoikeuskirjassa, Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja ICCPR-sopimuksessa määrättyjen menettelyllisten oikeuksien ja takeiden suojelusta. Tätä direktiivää täytäntöönpannessaan jäsenvaltioiden ei pitäisi kuitenkaan asettaa vaatimuksia, jotka eivät täytä ihmisoikeussopimuksessa ja perusoikeuskirjassa asetettuja ja Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuja vaatimuksia.
- (9) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 82 artiklan 2 kohdassa määrätään jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäissäännöistä sikäli kuin se on tarpeen tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten tunnustamisen sekä poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön helpottamiseksi rajatylittävissä rikosasioissa. Sopimuksen 82 artiklan 2 kohdan b alakohdassa viitataan yksilön oikeuksiin rikosasioiden käsittelyssä eräänä alueena, jolla voidaan säätää vähimmäissääntöjä.
- (10) Yhteisten vähimmäisvaatimusten on määrä lisätä luottamusta kaikkien jäsenvaltioiden rikosoikeusjärjestelmiin, minkä puolestaan olisi johdettava tehokkaampaan oikeudelliseen yhteistyöhön keskinäisen luottamuksen ilmapiirissä ja perusoikeuksien edistämiseen Euroopan unionissa. Niillä voitaisiin myös poistaa esteet kansalaisten vapaan liikkuvuuden tieltä. Yhteisiä vähimmäisvaatimuksia olisi sovellettava myös tiedonsaantiin rikosoikeudellisissa menettelyissä.
- (11) Neuvosto hyväksyi 30 päivänä marraskuuta 2009 etenemissuunnitelman epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisten oikeuksien vahvistamiseksi

³ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

rikosoikeudellisissa menettelyissä, jäljempänä 'etenemissuunnitelma'⁴. Etenemissuunnitelmassa esitetään vaihe vaiheelta seuraavia oikeuksia koskevien toimenpiteiden toteuttamista: oikeus käännöksiin ja tulkkaukseen, oikeus tietojen saamiseen oikeuksista ja syytteistä, oikeus oikeudelliseen neuvontaan ja oikeusapuun, oikeus yhteydenpitoon sukulaisiin, työnantajiin ja konsuliviranomaisiin, sekä oikeus erityisiin suojatoimiin suojattomassa asemassa olevien epäiltyjen tai syytettyjen osalta. Etenemissuunnitelmassa korostetaan, että oikeuksien tärkeysjärjestys on ainoastaan suuntaa antava ja että sitä voidaan siten muuttaa tarpeen mukaan. Etenemissuunnitelma on tarkoitettu toimivaksi kokonaisuutena. Siitä voidaan hyötyä täysimääräisesti ainoastaan silloin, kun kaikki sen osat on pantu täytäntöön.

- (12) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 11 päivänä joulukuuta 2009 Tukholman ohjelman⁵, jossa se suhtautui myönteisesti etenemissuunnitelmaan ja otti sen osaksi Tukholman ohjelmaa (2.4 kohta). Eurooppa-neuvosto korosti, että etenemissuunnitelma ei ole tyhjentävä, ja kehotti komissiota tarkastelemaan muita tekijöitä, jotka liittyvät epäiltyjä ja syytettyjä koskevien menettelyllisten oikeuksien vähimmäisvaatimuksiin. Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota myös arvioimaan, onko muita seikkoja, esimerkiksi syyttömyysolettamaa, käsiteltävä yhteistyön parantamiseksi kyseisellä alalla.
- (13) Etenemissuunnitelman ensimmäinen toimenpide on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä⁶.
- (14) Tämä direktiivi koskee etenemissuunnitelman toimenpidettä B. Siinä säädetään epäillyille tai rikoksesta syytetyille annettavien oikeuksia ja syytettä koskevien tietojen vähimmäisvaatimuksista keskinäisen luottamuksen lisäämiseksi jäsenvaltioissa. Direktiivissä edistetään perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 6, 47 ja 48 artiklan soveltamista Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 ja 6 artiklan perusteella, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin niitä tulkitsee. Komissio ilmoitti tiedonannossaan ”Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden toteuttaminen EU:n kansalaisten hyväksi – Toimintasuunnitelma Tukholman ohjelman toteuttamiseksi”⁷ tiedonsaantioikeutta koskevan ehdotuksen esittämisestä vuonna 2010.
- (15) Direktiiviä ei kuitenkaan sovelleta menettelyissä, jotka hallintoviranomaiset toteuttavat joko kansallisen tai EU:n kilpailulainsäädännön rikkomisen yhteydessä, paitsi jos asia annetaan rikosoikeustuomioistuimen käsiteltäväksi.
- (16) Direktiivissä olisi nimenomaisesti määriteltävä (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön perustuva) oikeus saada tietoja oikeuksista. Direktiivissä annetaan siten parempi suoja kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa nykyään annettava suoja. Syytettä koskevien tietojen saaminen on oikeus, josta määrätään Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 ja 6 artiklassa, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin niitä tulkitsee, ja ICCPR-sopimuksen 9 ja 14 artiklassa.

⁴ EUVL C 295, 4.12.2009, s. 1.

⁵ EUVL C 115, 4.5.2010.

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/xxx/EU oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (8.10.2010).

⁷ KOM(2010) 171, 20.4.2010.

Tämän direktiivin säännösten olisi helpotettava kyseisten oikeuksien soveltamista käytännössä ja pyritään suojelemaan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

- (17) Epäillyn tai syytetyn olisi voitava tietää ja ymmärtää, mitkä ovat hänen oikeutensa, ja hänen olisi voitava vedota kyseisiin oikeuksiin ennen poliisikuulusteluja. Epäillylle tai syytetylle olisi viipymättä annettava tiedot häneen kohdistettujen syytteiden sisällöstä ja perusteista hänen ymmärtämällään kielellä sekä välittömästi sovellettavista oikeuksista.
- (18) Oikeuksia koskevat tiedot olisi annettava viipymättä kaikille epäillyille ja syytetyille rikosoikeudellisten menettelyjen alussa joko suullisesti tai kirjallisesti. Tämän direktiivin mukaisesti annettavien oikeuksia koskevien tietojen olisi sisällettävä vähintään tiedot oikeudesta asianajajaan, oikeudesta saada tietoja syytteestä ja tarvittaessa mahdollisuus tutustua asiakirja-aineistoon, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin niille, jotka eivät ymmärrä menettelyissä käytettävää kieltä, ja oikeudesta asian käsittelyyn oikeudessa viipymättä, jos epäilty tai syytetty pidätetään. Tämä ei vaikuta siihen, mitä muita tietoja on annettava muista menettelyllisistä oikeuksista, jotka perustuvat perusoikeuskirjaan, Euroopan ihmisoikeussopimukseen, ICCPR-sopimukseen ja EU:n sovellettavaan lainsäädäntöön, sellaisena kuin asianomaiset tuomioistuimet niitä tulkitsevat.
- (19) Kun epäilty tai syytetty pidätetään, tiedot näistä välittömästi sovellettavista prosessuaalisista oikeuksista olisi annettava oikeuksia koskevalla ilmoituksella, joka on laadittava helposti ymmärrettävällä tavalla sen varmistamiseksi, että epäilty tai syytetty ymmärtää oikeutensa. Jäsenvaltioiden auttamiseksi kyseisen oikeuksia koskevan ilmoituksen laatimisessa ja jäsenvaltioiden välisen johdonmukaisuuden parantamiseksi direktiivin liitteessä I on oikeuksia koskevan ilmoituksen malli, jota jäsenvaltiot voivat käyttää. Malli on suuntaa antava ja sitä voidaan muuttaa direktiivin 12 artiklan mukaisesti Euroopan komissiolle esitettävän, direktiivin täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen perusteella ja myös sitten kun kaikki etenemissuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat tulleet voimaan. Malliin perustuvassa ilmoituksessa olisi mainittava myös jäsenvaltioissa kyseisessä tilanteessa sovellettavat muut prosessuaaliset oikeudet.
- (20) Rikoksesta syytetylle olisi annettava syytteestä kaikki tarvittavat tiedot, jotta hän voi valmistella puolustustaan ja jotta voidaan turvata menettelyjen oikeudenmukaisuus.
- (21) Tehokkain tapa varmistaa, että epäillyllä tai syytetyllä on tarpeeksi tietoja syytteestä, on antaa hänen tai hänen asianajajansa tutustua asiakirja-aineistoon. Kyseistä mahdollisuutta voidaan rajoittaa, jos on olemassa vakava riski, että toisen henkilön henki tai jäsenvaltion sisäinen turvallisuus vaarantuu.
- (22) Jäsenvaltioilla olisi oltava järjestely sen varmistamiseksi, että epäilty tai syytetty on saanut kaikki ne oikeuksia ja syytettä koskevat tiedot, joihin hän on oikeutettu.
- (23) Jäsenvaltioiden asianomaisille virkamiehille olisi annettava riittävä koulutus epäiltyjen ja syytettyjen menettelyllisistä oikeuksista.
- (24) Lapsen oikeuksia koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti alaikäiseksi katsotaan kaikki alle 18-vuotiaat henkilöt. Kaikissa alaikäisiä koskevissa toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

- (25) Tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia olisi soveltuvin osin sovellettava myös eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS⁸ mukaisesti. Jäsenvaltioiden auttamiseksi kyseisen oikeuksia koskevan ilmoituksen laatimisessa ja jäsenvaltioiden välisen johdonmukaisuuden parantamiseksi direktiivin liitteessä 1 on oikeuksia koskevan ilmoituksen malli, jota jäsenvaltiot voivat käyttää. Malli on suuntaa antava ja sitä voidaan muuttaa direktiivin 12 artiklan mukaisesti Euroopan komissiolle esitettävän, direktiivin täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen perusteella ja myös sitten kun kaikki etenemissuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat tulleet voimaan.
- (26) Direktiivissä säädetään vähimmäissäännöistä. Jäsenvaltiot voivat laajentaa tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia suojan tason parantamiseksi tilanteissa, joita ei erikseen käsitellä tässä direktiivissä. Suojan taso ei saisi milloinkaan alittaa Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, siten kuin sitä tulkitaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä, määrättyjä vaatimuksia.
- (27) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Tällä direktiivillä pyritään erityisesti edistämään oikeutta vapauteen ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä puolustuksen oikeuksia ja lapsen oikeuksia. Se on pantava täytäntöön vastaavasti.
- (28) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että siltä osin kuin tämän direktiivin säännökset vastaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia, ne pannaan täytäntöön yhdenmukaisesti mainitun sopimuksen määräysten kanssa asiaa koskevan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.
- (29) Koska tavoitetta, joka on yhteisten vähimmäisvaatimusten toteuttaminen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin kansallisella, alueellisella eikä paikallisella tasolla, vaan se voidaan toteuttaa ainoastaan unionin tasolla, Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Samassa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (30) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan 1, 2, 3 ja 4 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen] TAI [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät aio osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen, joten direktiivi ei sido niitä eikä sitä sovelleta niihin]⁹.

⁸ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

⁹ Direktiivin tämän johdanto-osan kappaleen lopullinen sanamuoto riippuu siitä, minkä kannan Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti omaksuvat pöytäkirjan (N:o 21) määräysten mukaisesti.

- (31) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin antamiseen eikä direktiivi sen vuoksi sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde

Direktiivissä säädetään säännöistä, jotka koskevat epäiltyjen ja syytettyjen oikeutta saada tietoja oikeuksistaan ja heitä vastaan rikosoikeudellisissa menettelyissä nostetusta syytteestä.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan henkilöön siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle joko virallisella ilmoituksella tai muulla tavoin tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka kun oikeudenkäyntimenettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syytetty tehnyt rikoksen, tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun tulos mukaan lukien.
2. Tätä direktiiviä sovelletaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskeviin menettelyihin.

3 artikla

Oikeus saada tietoja oikeuksista

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että henkilölle, jota epäillään tai syytetään rikoksesta, annetaan viipymättä tietoja hänen prosessuaalisista oikeuksistaan selkeällä ja helposti ymmärrettävällä kielellä.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen on sisällettävä vähintään seuraavia oikeuksia koskevat tiedot:
 - oikeus asianajajaan, tarvittaessa maksutta
 - oikeus saada tietoja syytteestä ja tarvittaessa oikeus tutustua asiakirja-aineistoon
 - oikeus tulkkaukseen ja käännöksiin
 - oikeus asian käsittelyyn oikeudessa viipymättä, jos epäilty tai syytetty pidätetään.

4 artikla

Oikeus saada kirjallisesti tietoa oikeuksista pidätyksen yhteydessä

1. Kun jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset rikosoikeudellisten menettelyjen yhteydessä pidättävät henkilön, hänelle on viipymättä annettava asianmukaiset tiedot

hänen oikeuksistaan kirjallisesti (oikeuksia koskeva ilmoitus). Hänelle on annettava mahdollisuus tutustua oikeuksia koskevaan ilmoitukseen ja hänen on sallittava pitää se hallussaan koko sen ajan, kun hän ei ole vapaana.

2. Oikeuksia koskeva ilmoitus on laadittava selkeällä kielellä ja sen tulee sisältää 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut oikeudet. Direktiivin liitteessä I on suuntaa antava oikeuksia koskevan ilmoituksen malli.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos epäilty tai syytetty ei puhu tai ymmärrä menettelyissä käytettävää kieltä, hän saa oikeuksia koskevan ilmoituksen kielellä, jota hän ymmärtää. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että on olemassa järjestely tiedon antamiseksi näkövammaiselle tai lukutaidottomalle epäillylle tai syytetylle. Kun epäilty tai syytetty on alaikäinen, oikeuksia koskevaan ilmoitukseen sisältyvät tiedot on annettava myös suullisesti tavalla, jossa otetaan huomioon hänen ikänsä, kypsyysasteensa ja älylliset ja emotionaaliset valmiutensa.
4. Jos oikeuksia koskevaa ilmoitusta ei ole saatavilla asianmukaisella kielellä, epäillylle tai syytetylle on annettava tieto hänen oikeuksistaan suullisesti kielellä, jota hän ymmärtää. Oikeuksia koskeva ilmoitus on sen jälkeen ilman aiheetonta viivytyksiä annettava epäillylle kielellä, jota hän ymmärtää.

5 artikla

Oikeus saada kirjallisesti tietoja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevien menettelyjen mukaisista oikeuksista

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevien menettelyjen kohteena olevalle henkilölle toimitetaan asianmukainen oikeuksia koskeva ilmoitus, jossa vahvistetaan hänelle puitepäätöksen 2002/584/YOS mukaisesti kuuluvat oikeudet. Direktiivin liitteessä II on suuntaa antava oikeuksia koskevan ilmoituksen malli.

6 artikla

Oikeus saada tietoja syytteestä

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillylle tai syytetylle annetaan riittävät tiedot syytteestä rikosoikeudellisten menettelyjen oikeudenmukaisuuden takaamiseksi.
2. Edellä 1 kohdassa vaaditut tiedot on annettava viipymättä ja yksityiskohtaisesti kielellä, jota epäilty tai syytetty ymmärtää. Jos kyseessä on alaikäinen, syytettä koskevat tiedot on annettava tavalla, jossa otetaan huomioon hänen ikänsä, kypsyysasteensa ja älylliset ja emotionaaliset valmiutensa.
3. Ilmoitettavien tietojen on sisällettävä:
 - (a) kuvaus rikokseen liittyvistä olosuhteista, mukaan luettuina ajankohta, paikka ja epäillyn tai syytetyn osallisuus rikokseen, ja
 - (b) rikoksen luonne ja oikeudellinen luokittelu.

7 artikla

Oikeus tutustua asiakirja-aineistoon

1. Jos epäilty tai syytetty pidätetään jossain rikosoikeudellisten menettelyjen vaiheessa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että hän tai hänen asianajajansa saa mahdollisuuden tutustua niihin asiakirja-aineiston asiakirjoihin, jotka ovat oleellisia pidätyksen tai tutkintavankeuden laillisuuden määrittelemiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että syytetylle tai hänen asianajajalleen annetaan mahdollisuus tutustua asiakirja-aineistoon sitten kun rikostutkinta on päätetty. Toimivaltainen oikeusviranomainen voi evätä mahdollisuuden tutustua tiettyihin asiakirja-aineistoon sisältyviin asiakirjoihin, jos kyseisiin asiakirjoihin tutustuminen voi vaarantaa toisen henkilön hengen tai sen jäsenvaltion sisäisen turvallisuuden, jossa menettelyt toteutetaan. Oikeudenmukaisuuden niin vaatiessa syytetty tai hänen asianajajansa voivat pyytää luetteloa aineistoon sisältyvistä asiakirjoista.
3. Asiakirjoihin tutustumiseen on annettava mahdollisuus hyvissä ajoin, jotta epäilty tai syytetty voi valmistella puolustustaan tai riitauttaa ennen oikeudenkäyntiä tehdyt päätökset. Asiakirja-aineistoon tutustumisen on oltava maksutonta.

8 artikla

Varmennus ja oikeussuojakeinot

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että on olemassa menettely sen varmistamiseksi, että epäilty tai syytetty on saanut kaikki hänelle oleelliset tiedot 3–7 artiklan mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyllä tai syytetyllä on käytössään tehokkaat oikeussuojakeinot siinä tapauksessa, että hän ei saa kyseistä tietoa.
3. Jos oikeuksia koskeva ilmoitus on 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti annettu suullisesti, se on kirjattava siten, että ilmoituksen sisältö voidaan tarkistaa.

9 artikla

Koulutus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että poliisi- ja oikeusviranomaiset saavat asianmukaista koulutusta 3–8 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien osalta. Jäsenvaltioiden on varmistettava erityisesti, että viranomaisilla on tarvittavat tiedot 3 artiklassa tarkoitetuista epäiltyjen ja syytettyjen oikeuksista, jotta he voivat turvata kyseisiä oikeuksia koskevien tietojen asianmukaisen antamisen.

10 artikla

Taannehtivuuskielto

Tämän direktiivin säännösten ei ole katsottava rajoittavan Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, ICCPR-sopimuksessa ja muissa asiaa koskevissa kansainvälisen oikeuden säännöksissä tai minkään jäsenvaltion lainsäädännössä turvattuja oikeuksia tai

menettelyllisiä takeita eikä poikkeavan niistä, jos nämä tarjoavat tätä direktiiviä korkeatasoisemman suojan.

11 artikla **Täytäntöönpano**

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään [...] päivänä [...]kuuta [...]¹⁰.
2. Niiden on toimitettava komissiolle kirjallisina nämä säännökset sekä kyseisiä säännöksiä ja tätä direktiiviä koskeva vastaavuustaulukko.
3. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

12 artikla **Kertomus**

Komissio toimittaa viimeistään ...päivänä...kuuta...¹¹ Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tämän direktiivin noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet, ja esitetään tarvittaessa uusia säädösehdotuksia.

13 artikla **Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

14 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä [...] päivänä [...]kuuta [...].

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

¹⁰ 24 kuukauden kuluttua sen jälkeen kun direktiivi on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

¹¹ 36 kuukauden kuluttua sen jälkeen kun direktiivi on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

LIITE I

Epäillyille ja syytetyille pidätyksen yhteydessä annettavan oikeuksia koskevan ilmoituksen suuntaa antava malli¹:

Jos poliisi on pidättänyt teidät, teillä on seuraavat oikeudet:

- A. oikeus saada tieto siitä, mistä rikoksesta teitä epäillään**
- B. oikeus saada asianajaja**
- C. oikeus tulkin käyttöön ja asiakirjojen käännöksiin, jos ette ymmärrä kieltä**
- D. oikeus saada tietää, kuinka kauan voitte joutua olemaan pidätettynä**

Teillä on oikeus pitää hallussanne tämä oikeuksia koskeva ilmoitus pidätyksenne ajan.

A. Epäilyä koskevat tiedot

- Teillä on oikeus saada tietää heti vapaudenmenetyksen jälkeen, miksi teitä epäillään rikoksesta, myös siinä tapauksessa, että poliisi ei kuulustele teitä.
- Voitte itse tai asianajajanne voi pyytää saada tutustua pidätyksenne liittyvän asiakirja-aineiston osaan tai saada sen sisällöstä yksityiskohtaisia tietoja.

B. Asianajajan apu

- Teillä on oikeus puhua asianajajan kanssa ennen kuin poliisi aloittaa kuulustelun.
- Jos pyydätte saada puhua asianajajan kanssa, se ei saa teitä näyttämään syylliseltä.

¹ Lisätään tiedot jäsenvaltioissa sovellettavista muista prosessuaalisista oikeuksista.

- Poliisin on autettava teitä saamaan asianajaja.
- Asianajaja on riippumaton poliisista eikä paljasta antamianne tietoja ilman teidän suostumustanne.
- Teillä on oikeus puhua asianajajan kanssa kahden kesken poliisiasemalla ja/tai puhelimessa.
- Jos ette voi maksaa asianajajan palkkiota, poliisin on annettava teille tiedot siitä, kuinka voitte saada maksutonta tai osittain maksutonta oikeusapua.

C. Tulkin apu

- Jos ette puhu tai ymmärrä kieltä, teille hankitaan tulkki. Tulkki on riippumaton poliisista eikä paljasta antamianne tietoja ilman teidän suostumustanne.
- Voitte myös pyytää tulkkia auttamaan teitä asianajajan kanssa puhuessanne.
- Tulkin apu on maksutonta.
- Teillä on oikeus saada käännös kaikista oikeuden päätöksistä, joilla teidät pidätetään tai pidetään säilössä. Voitte myös pyytää saada käännöksen muista olennaisista tutkinta-asiakirjoista.

D. Kuinka kauan vapaudenmenetys voi kestää?

- Jos teitä ei vapauteta, asianne on otettava tuomioistuimen käsittelyyn *² tunnin kuluttua siitä, kun menetitte vapautenne.
- Tuomioistuimen on sen jälkeen kuultava teitä ja se voi päättää, pidetäänkö teidät säilössä vai vapautetaan. Teillä on oikeus saada käännös oikeuden päätöksestä, jos siinä päätetään, että pidätystä jatketaan.
- Teillä on oikeus pyytää vapautusta milloin tahansa. Asianajajanne voi neuvoa teitä kuinka edetä asiassa.

² (...)

LIITE II

Eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla pidätetyille henkilöille annettavan oikeuksia koskevan ilmoituksen suuntaa antava malli¹:

Jos poliisi on pidättänyt teidät eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla, teillä on seuraavat oikeudet:

- A. oikeus tietää, miksi teidät on pidätetty**
- B. oikeus saada asianajaja**
- C. oikeus tulkin käyttöön ja asiakirjojen käännöksiin, jos ette ymmärrä kieltä**
- D. oikeus saada tietoa oikeudesta suostua luovuttamiseen**
- E. oikeus tulla kuulluksi, jos kieltäydytte luovuttamisesta**
- F. oikeus tulla vapautetuksi heti kun määräaika on päättynyt**

Teillä on oikeus pitää hallussanne tämä oikeuksia koskeva ilmoitus pidätyksenne ajan.

A. Oikeus tietää, miksi teidät on pidätetty

– Teillä on oikeus saada tietää, miksi toinen maa etsii teitä.

B. Asianajajan apu

¹ Lisätään tiedot jäsenvaltioissa sovellettavista muista prosessuaalisista oikeuksista.

- Teillä on oikeus tavata asianajaja. Poliisin on autettava teitä saamaan asianajaja.
- Asianajaja on riippumaton poliisista eikä paljasta antamianne tietoja ilman teidän suostumustanne.
- Teillä on oikeus puhua asianajajan kanssa kahden kesken poliisiasemalla ja/tai puhelimessa.
- Jos ette pysty maksamaan asianajajan palkkiota, poliisin on annettava teille tiedot siitä, kuinka voitte saada maksutonta oikeusapua.

C. Tulkin apu

- Jos ette puhu tai ymmärrä kieltä, teille hankitaan tulkki. Tulkki on riippumaton poliisista eikä paljasta antamianne tietoja ilman teidän suostumustanne.
- Voitte myös pyytää tulkkia auttamaan teitä asianajajan kanssa puhuessanne.
- Tulkin apu on maksutonta.
- Teillä on oikeus saada käänнос kaikista oikeuden päätöksistä, joilla teidät pidätetään tai pidetään säilössä. Voitte myös pyytää saada käänноksen muista olennaisista tutkinta-asiakirjoista.

D. Teillä on oikeus suostua luovuttamiseen

- Teillä on oikeus suostua eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla tapahtuvaan luovuttamiseen. Tämä nopeuttaa menettelyä.
- Jos suostutte luovuttamiseen, päätöstä voi olla vaikeaa peruuttaa myöhemmin. Teidän pitäisi puhua asianajajan kanssa ennen kuin päätätte, suostutteko luovuttamiseen vai ette.

E. Oikeus kuulemiseen

- Jos kieltäydytte luovuttamisesta siihen jäsenvaltioon, joka etsii teitä, teillä on oikeus selittää tuomioistuimelle kieltäytymisenne syyt.

F. Oikeus tulla vapautetuksi heti kun määräaika on päättynyt

- Pääsääntönä on, että pidätetty on luovutettava kymmenen päivän kuluessa siitä kun tuomioistuin on tehnyt lopullisen päätöksen luovuttamisesta. Jos teitä ei ole luovutettu kymmenen päivän kuluessa, viranomaisten on yleensä vapautettava teidät. Kyseiseen sääntöön on kuitenkin olemassa poikkeuksia, joista teidän on keskusteltava asianajajanne kanssa.